Dosarul nr.1r-407/2024 (1-19114235-02-1r-23042024)

D E C I Z I E

13 decembrie 2024 mun.*****

Colegiul penal al Curţii de Apel *****
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător Spoială Alexandru
judecători Băbălău Denis și Chiroșca Igor

a examinat în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul declarat de inculpat (inclusiv, recursul suplimentar) împotriva sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2957/2019 din 22 martie 2024,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei: în prima instanță 09.07.2019 – 22.03.2022; în instanța de recurs 23.04.2024 – 13.12.2024;

Procedura citării a fost legal executată.

Asupra cererii de recurs, Colegiul Penal al Curții de Apel *****, -

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2957/2019 din 22 martie 2024: 1) Calinenco Valentin *****a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de 190 alin. 1 Cod penal; 2) I s-a stabilit lui Calinenco Valentin ***** pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. 1 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 /unu/ ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; 3) S-a aplicat în privința lui Calinenco Valentin *****măsura preventivă – arestul preventiv, până la rămânerea definitivă a sentinței.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, Calinenco Valentin Oleg, la 04 iunie 2019, aproximativ la ora 04:00, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul efectuării unui apel telefonic, în timp ce se afla pe str. Piața Gării nr. 1 din mun. *****, a obținut de la Tomacu Andrian telefonul mobil de model „*****”, cu numărul de IMEI *****, la prețul de 14 000 de lei. Continuându-și acțiunile sale criminale, acționând cu intenție unică, urmărind același scop cupid exprimat printr-un comportamentul dolosiv de dobândire a bunurilor altei persoane dându-și seama de caracterul ilegal al acțiunilor sale, conștientizând urmările prejudiciale și dorind survenirea acestora, neavând intenția onorării obligației de a transmite telefonul mobil

proprietarului a însușit telefonul. Astfel, a cauzat părții vătămate Tomacu Andrian o daună în proporții considerabile, în sumă totală de 14 000 de lei. Astfel, Calinenco Valentin Oleg, a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) din Codul penal.

3. Împotriva sentinței, a declarat recurs inculpatul Calinenco Valentin Oleg, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) din 22 martie 2024, pronunțată în privința sa, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea unei pedepse mai blînde. În susținerea recursului declarat partea apărării a invocat următoarele aspecte: instanța de fond la emiterea sentinței și aplicarea pedepsei, incorect a stabilit în privința sa o pedeapsă sub formă de închisoare și n-a luat în considerație, că acesta acceptând examinarea cauzei în procedură simplificată a pledat pentru aplicarea în privința lui a unei pedepse non privative de libertate.

4. Conform art. 447 alin (1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe. Cauza a fost examinată în lipsa părților

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul penal al Curții de Apel ***** consideră necesar de a admite recursul (inclusiv, recursul suplimentar) declarat de inculpatul Calinenco Valentin ***** împotriva sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) din 22 martie 2024, în partea reducerii pedepsei pentru condițiile de detenție din următoarele considerente:

6. Conform art.437 alin. (1), pct.1[4]) Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs: 1[4]) sentinţele pronunţate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*.

7. Conform art.448 alin.(1), (2) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs*. Conform art.449 alin.(1) pct.1) lit. a), c) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat şi inadmisibil*. În prima instanță, cauza a fost examinată în ordinea prevăzută de art.364[1] Codul de procedură penală.

8. Cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în corespundere cu cerințele art.101 Codul de procedură penală, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul

penal constată că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și acțiunile inculpatului just au fost calificate.

9. Conform art.7 alin.(1) Codul penal, *la aplicarea legii penale se ţine cont de caracterul şi gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârşite, de persoana celui vinovat şi de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.* Conform art.61 alin.(1)-(2) Codul penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârşit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri şi restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane*. Colegiul penal reține că, individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

10. Conform art.75 alin.(1)-(2) Codul penal, *la stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condițiile de viață ale familiei acestuia. Instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârşirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul pedepsei.*

11. La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia urmează a ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei şi la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârşirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale şi a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri şi restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârşite şi este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei (în cazurile când există), statului şi întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele şi datele care caracterizează atât negativ, cât şi pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei şi mărimii pedepsei.

12. Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, urmează a fi luate în considerare prevederile art.7, art.61,art.75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

13. Colegiul menționează că, pedeapsa penală este echitabilă atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiunii atât de către condamnat, precum şi de alte persoane or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii penale şi pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a Codului penal şi stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

14. În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că prima instanță a aplicat o pedeapsă echitabilă în privința inculpatului, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei și anume, limitele speciale ale pedepsei prevăzute, gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică de art.16 alin.(3) Codul penal, ca infracțiune mai puțin gravă, de forma vinovăției comiterii acesteia prin intenție, dar şi de reducerea limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, de influența pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de circumstanțele cauzei legate de scopul şi motivele faptei, de comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii.

15. Instanța de recurs va respinge alegațiile invocate în recurs, precum că instanța de fond neîntemeiat i-a aplicat inculpatului pedeapsa cu închisoare, solicitând numirea unei pedepse mai blânde, non privative de libertate , invocând, căinţa sinceră de fapta comisă, recunoașterea vinovăției și solicitarea de a examina prezenta cauză în procedura simplificată prevăzută de art. 364^1 Codul de procedură penală, or, în opinia Colegiului penal, instanța de fond corect i-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în limitele prevăzute de norma legală pentru infracțiunea respectivă.

16. Instanța de recurs reține că, inculpatul Calinenco Valentin *****a săvârșit anume infracţiunea imputată, astfel, în instanţa de recurs probe noi nu au fost prezentate, dar s-a solicitat o nouă apreciere a celor cercetate de către instanţa de fond pentru individualizarea pedepsei. Colegiul penal subliniază că la stabilirea categoriei şi a măsurii de pedeapsă inculpatului Calinenco Valentin *****instanța a ţinut cont de toate circumstanţele reale şi personale privind individualizarea pedepsei, aplicând-i o pedeapsă corectă, echitabilă şi legală şi anume că inculpatul Calinenco Valentin *****anterior a mai fost tras la răspundere penală pentru infracțiuni similare (revendicare f.d. 27 – 28), dar nu a făcut concluziile de rigoare și nu a pășit pe calea corijării, continuându-și acțiunile infracționale. Astfel, instanța de recurs reține că reeducarea şi corectarea inculpatului Calinenco Valentin *****va fi posibilă anume prin executarea pedepsei stabilite de către instanța de fond și anume, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, or, inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală, iar pedepsele anterioare stabilite inculpatului, nu au dus la corectarea inculpatului, comițând o altă infracțiune cu intenție.

17. Subsidiar, instanța remarcă că prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Ciocana) nr. 21ji-1163/2024 din 25 septembrie 2024, a fost declinată competența de la examinarea cererii condamnatului Calinenco Valentin, privind constatarea deținerii în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO și reducerea pedepsei pentru deținerea în condiții precare de detenție pentru perioada deținerii în instituțiile penitenciare, în favoarea judecătorului de drept comun din cadrul Curții de Apel *****, unde se examinează cererea de apel împotriva sentinței instanței de fond, pentru a fi examinată împreună cu cererea de apel.

18. Astfel, cu referire cerința condamnatului, privind aplicarea prevederilor art.385 alin.(5) Codul de procedură penală în privința ultimului, instanța de apel o consideră întemeiată și care urmează a fi admisă, dat fiind că, în speță se constată încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 – *****, garantate de articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sancționează tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei.

19. În această ordine de idei, Înalta Curte de la Strasbourg indică că, la constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c.

Moldovei, 19 iunie 2007, § 63). Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

20. Colegiul penal remarcă că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 – *****. Aceasta notează că, în repetate rânduri, a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința acestui penitenciar, însă, această problemă sistemică continuă să persiste (cauza Shishanov c. Moldovei, 15 decembrie 2015, § 127).

21. Urmează a fi reținute constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

22. Pct. 464 a hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 „Cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați", prevede că, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții. Fiind călăuzită de jurisprudența internațională cu privire la drepturile omului, conjugată la concluziile Consiliului pentru Prevenirea Torturii, instanța de apel se va expune asupra condițiilor de detenție a inculpatului Cioban Andrei, prin prisma principiului statuat în articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. În atare situație, detenția inculpatului Cioban Andrei în instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și a atins pragul de severitate contrar legislației, fiind calificată ca tratament inuman și degradant.

23. La caz, Colegiul penal va admite solicitările părții apărării și va aplica prevederile art.473[4] Codul de procedură penală, deoarece inculpatul a fost deținut pe perioada aplicabilă pentru executarea pedepsei.

24. Conform raportului prezentat de administrația instituției penitenciare și conform perioadelor neîntrerupte (perioadele neîntrerupte cu 6 luni de pînă la depunerea cererii), instanța de recurs constată că urmează a fi luată în considerare perioada de la 07 aprilie 2023 pînă la 22 iulie 2024 (data depunerii ultimei cereri). În acest context, perioada respectivă constituie 473 zile. Instanța de recurs va reduce pedeapsa (cu aplicarea rotunjirii) cu 48 zile.

25. În conformitate cu art.448 - 449 Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel ***** –

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de inculpat (inclusiv, recursul suplimentar) împotriva sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2957/2019 din 22 martie 2024, se casează parțial sentința, în partea reducerii pedepsei pentru condițiile de detenție, rejudecă cauza în această parte cu adoptarea unei noi hotărîri după cum urmează:

În conformitate cu art.473[4] Codul de procedură penală, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2957/2019 din 22 martie 2024 se reduce cu 48 (patruzeci și opt) zile pentru încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție pe perioada de la 07 aprilie 2023 pînă la 22 iulie 2024.

Termenul de executare a pedepsei urmează a fi calculat din data de 13 decembrie 2024, cu includerea în acest termen a perioadei de la 22 martie 2024 pînă la 13 decembrie 2024.

Se mențin celelalte dispoziții ale sentinței.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Chiroșca Igor